

EL 6 D' OCTUBRE

SETMANARI

DE L' UNIO FEDERAL NACIONALISTA REPUBLICANA

SUSCRIPCIÓ: Un trimestre, 1'50 pessetes.

Anuncis y remitits a preus convencionals.

La Bisbal 17 de Setembre de 1911.

Any II.

Núm. 90

Redacció y Administració: Ateneu Pi y Margall

Alarmes infundades

Recordo que fa ja alguns anys, presenciant una funció de teatre, va produir-se en aquell col·lisseu una forta alarma motivada per un trist paper de fumar que, tirat impensadament, va anar a caure al mitg d'un petit llum de gas.

Que aquella alarma va ésser fundada en una petita com insignificant causa, aixís quedà corroborat després d'haver analisat el seu origen; pero devem convenir que d'alarmes injustificades y d'insignificant importancia se'n registren per desgracia molt sovint y de diferents menes, motivades, les de caràcter polític, per la gran abundancia de mala fe y bona part d'odi de que están posseïts certs elements contraris de tot lo que representa sinceritat, avens y cultura.

Quan, fruit de reposada meditació, els nuclis republicans autonomistes de Catalunya s'acoblaren al entorn de la gloriosa bandera federativa, gest per tots conceptes patriòtic, de moment forem el blanc ont dirigiren els tirs nostres contraris.

Els titulats regionalistes, que's nomenen autonomistes indiferents a tota forma de govern,—dels quals ens hem de recelar—s'aprofiten del més insignificant motiu pera ternos el tràgala, la guerra; y per altra part els nomenats radicals, escudats ab un republicanisme de duptosa conseqüència fan lo propi, resultant d'aquesta manera que estem entre dos focs: el d'un radicalisme negre y el d'un radicalisme roig, un y altre no apoiats en terreny sòlit.

D'aquí resulta que tots nostres moviments polítics son censurats ab malèvola intenció per aquells elements que s'inventen les més absurdes patranyes pera trevallar nostre desprestigi polític, com aixís ho hem pogut apreciar ab motiu de

l'elecció de la Junta Municipal de nostres correligionaris barcelonesos.

¿Quina obra pràctica fan aquells elements observant tan funesta conducta?

Se nomenen elements defensors de l'orde y del progrés y s'aprofiten de qualsevol insignificancia pera desprestigiar nostra acció, nostra obra de veritables elements d'orde y de progrés que tremolem enlairada la bandera republicana federal y nacionalista.

Pero ¿què hi hem de ferhi? A nosaltres ens está encomenada la missió de despistar la seva acció funesta empenyanthi nostre dever de ciutadans lliures, convensuts de la puresa de nostres ideals.

Nostra missió deu quedar circumscripta al conreu y difusió de dits ideals per aixís fer obra positiva. Hem de procurar per tots els medis unificar la acció de nostres correligionaris envers la consecució de nostre fi, manera única y exclusiva pera derrotar al enemic comú.

Les petiteses de conducta política, quan existeixen, deuen ésser vensudes per l'amor y conseqüència envers nostres conviccions sempre altruistes, sempre progressives.

¡Ah, correligionaris! si aixís ho observem, farem obra pràctica y convincenta, que es la que vol y desitja nostre poble qui aspira a la seva lliberació per medi de solucions clares y concretes.

Y aquestes solucions sols les tenim nosaltres, els que hem esmersat nostres energies en el conreu y difusió dels principis de deslliuransa y de progrés.

Posem en pràctica l'interés que tenim en el triomf de nostres ideals y cumplirem com a bons idealistes; y les infundades alarmes d'altres elements no progressius quedarán com lletra morta.

JOAN TORRENT.

Arenys de Mar, Setembre de 1911

obrar la llarga y llampant peroració de Mossén Corominas en l'intel·lecte d'un llegidor serè y imparcial, si per sobre d'aquest hi passa desde l'començament fins al final una formidable, una colossal interrogació? «Digui, Mossén Corominas, quina es aquesta religió sense dogmes ni símbols qu'en Casadevall preconisa y que vostè tan fogosament combat?» An aquesta senzilla pregunta que tothom pot endressarli, què respondrà Mossén Corominas si vol ésser verídica y sincer?...

Realment es un dels signes mes eloqüents dels temps la *frescura* ab que ls sacerdots catòlics, en la trona y en la tribuna de la premsa, sobretot en la trona, escometen les qüestions modernes. Un se fa creus, al sentir certs oradors sagrats, de veure aquelles munnions de fidels escoltant sensa pestanyejar aquells arguments de peu de banc, aquelles formidables rodes de molí ab que tracten de catequisarlos. Abans tot anava com una seda, mentres se les havien de tenir ab el materialisme xorc y el positivisme egoista. Pero ara, devant de les corrents idealistes y espiritualistes que dominen en tots els camps, fins en el sí de les ciències experimentals, els pobres sacerdots van desorientats y esma-perduts atacant a tort y a dret coses que no entenen, coses de les quals sols ne tenen un concepte vagarós y quasi sempre equivocac, coses en les quals, per intuició, hi senten el germe de nous valors y de noves orientacions que han d'enderrocar lo vell y lo fracassat. Ells ja ho veuen que ab les armes de que disposen no poden obtenir cap victòria positiva; però per deure, per disciplina, y perquè es de llur ofici continúen atabalats a matar lo que ja es mort y a embestir els molins de vent de la llegenda...

Per lo que respecta a Mossén Corominas y en relació a la qüestió de l'escola neutra, hem de convenir que malgrat la seva il·lustració y el seu alt sentit de *ferse càrrec*, continúa, ab els seus procediments y ab la calitat de la seva dialèctica, la secular tradició del clergat catòlic. Mossén Corominas abans d'empendre la refutació del follet d'en Casadevall—sobretot després d'haver vist qu'una idea religiosa l'informava—devia haverse dirigit privadament an ell o an algú que hagués pogut interpretar fidelment les seves conviccions y ferli exposar en ses línees generals el sistema religiós que preconisava. Aixís s'hauria estalviat de anar d'Herodes a Pilat fent unes marrades lamentables y donant motiu als anticlericals *enragés* de riure y bromejar a costes seves. Ara ja no té remei; ara serà després d'haverse posat en desairada evidencia que Mossén Corominas haurà de demanar an en Casadevall que li expliqui en què consisteix «aquesta especie de religió que no es evangèlica, ni catòlica, ni jueua, ni té un matis precís y determinat» segons paraules de Herr von Mühler.

Y haurà de venir en Casadevall a fer de *super-home*, iniciant a Mossén Corominas en idees y en doctrines que podrien portar molt bé una gran pertorbació en el seu intel·lecte y en la seva honrada conciencia.

Perqué les doctrines qu'en Casadevall exposarà, si'l curs de la polèmica ho comporta, tenen un encís irresistible, son d'una forsa d'atracció tal, que difícilment l'esperit profon que les penetra pot ja mai mes abandonarles. Elles concilien els mons més oposats, fonen en una sola totes les ciències y totes les filosofies, donen la *clau esotèrica* de tots els misteris sagrats y ofereixen als pensadors y als *vidents* les gestes mes ocultes del passat y les vastes perspectives de l'avenir.

Esperem doncs confiats, el desenrotlló en aquest sentit de la controversia que desde tants dies ens ocupa, segurs de que l'opinió sensata y estudiosa y assedegada de veritat n'ha de treure precioses ensenyances.

NARCÍS SERRADELL.

EL CLERGAT CATOLIC Y LES QÜESTIONS CAPDALS CONTEMPORANIES

Comentaris a una polèmica.

Finalment la controversia pedagògica que ve sostenint-se en las planes del confrare bisbalenc sembla entrar resoltament en el terreny que li correspon: el de la Religió o si voleu, el de la Teologia.

Alegrem-nos, car es l'únic mode d'arribar a un resultat definitiu y d'il·lustrar a l'opinió sobre un assumpte de tan trascendental importancia.

En efecte: es exclusivament en el camp religiós aont deu portarse tota polèmica sobre les escoles neutres, ja qu'es una idea religiosa, mes ben dit, ja qu'es la *idea religiosa* la que les separa de les escoles confessionals y al mateix temps—encara que baix un altre punt de vista—de les escoles laiques.

Mossén Corominas aixís ho ha comprès. Acosat per l'orde, el metode y la lògica incontestables del seu contrari, ha hagut de regoneixrer que s'havia equivocat a l'orientar la discussió per uns camins arbitraris y, deixantse de cites mes o menys apropiades, de noms mes o menys retumbants y d'estadístiques sensa cap valor intrínsec, s'ha llensat a la lluita ab noves armes, atacant resoltament el quarter general de l'enemic.

Però, valgam Deu, quin mode de presentar batalla! L'estrategia de Mossén Corominas es verament infantil, tan infantil qu'ella mateixa proporciona les armes ab les que'l seu contrari ha de confondre'l y aplastarlo. Com un novell Quixot, escomet ab insensata bravura els molins de vent de la seva fantasia y ala, ala, fins que no'n deixa bocí ni rastre d'existencia... Es verament inconcebible que un home del talent y de l'il·lustració de Mossén Corominas s' llensi cegament a combatre idees, doctrines, concepcions filosòfiques de les quals no'n té cap idea concreta, cap noció ben clara. Y es una cosa que passa de mida que ho fassi després de declarar, com ho fa en el seu tercer article, que no pot concebre ni imaginar en què consisteix l'idea religiosa en la qual en Casadevall basa l'escola neutra. Es veritat que aital declaració la fa per boca del Ministre d'Instrucció Pública de Prussia en 1889, Herr von Mühler; però es igual; tot el seu article demostra palesament que no té de la tal idea religiosa mes que presenciaments confosos. Suposicions, conjectures.... res concret.

Quin valor voleu que tinguin doncs totes les seves gratuïtes afirmacions, totes les seves argucies y les conclusions de la seva argumentació? Quin efecte pot